

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

Unà cum Rubricis ejusdem Missæ brevibus Notis illustratis

De SS. Missæ Sacrificio Juxta Ritum Romanæ Ecclesiæ offerendo - Unà
cum Rubricis ejusdem Missæ brevibus Notis illustratis

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1676

§. 1. De Altari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48307](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48307)

Consuetudinem in illo loco diversus talis Ritus sit introdu-
ctus, sicut infra circa ingressum ad Altare in simili casu vide-
bimus.

TITULUS III.

*QVOD CIRCA PARAMENTA OB-
SERVANDVM SIT.*

TRiplicis potissimum generis Paramenta ad Missam re-
quiruntur. 1. Altare convenienter ornatum. 2. Ve-
stes debito modo preparatae. 3. Calix ritè instructus, de
quibus in sequentibus §§. seorsim claritatis gratia agendum.

§. I.

De Altari.

I. QUAESTIO I. *Quid sit Altare?* R. Esse superficiem
planam ad Sacrificium Missae offerendum *immedia-*
tè deputatam; per hoc enim distinguitur à templo, quod *me-*
diatè tantum ad dictum finem ordinatur. Porro pro intelli-
gendis melius Rubricis interdum *Ara* vocabulo utentibus
notandum est, *Altare* ab *Ara* in hoc distingui, quòd Altare
significet ordinariè totam structuram, quam Altare solemus
appellare: *Ara* verò eam tantum lapideam partem significet,
quae ipsum Calicem sustentat, uti clarè videntur indicare Ru-
bricae Missalis §. 20. dicentes: *Altare, in quo SS. Missa Sacri-*
ficiu celebrandum est, debet esse Lapideum, & ab Episcopo con-
secratum; vel saltem Ara lapidea similiter ab Episcopo conse-
crata, in eo inserta, qua tam ampla sit, ut Hostiam & maio-
rem partem Calicis sustentet.

II. Q. 2. *Quotuplex sit Altare?* R. Duplex, *Immobile*
scilicet, seu *fixum*, & *Portatile*, sic dictum, quia ab uno loco
in alium portari potest; quod interdum in Jure etiam *Viati-*
cum vocari solet, eò quòd Viatoribus in usu sit.

III. Q. 3. *Quid in Altari praecipue considerandum sit?*
R. Tria. 1. Substantia. 2. Ornatus necessarius. 3. Ornatus
accidentalis.

IV. Q. 4. *Quid circa Substantiam Altaris observandum?*
R. Itidem tria. 1. *Qualitas*: ut scilicet *Lapideum* sit (aut,
ut Dicastil. Layman. & alij apud P. Gobat *tr. 3. cas. 9. n. 269.*

con-

concedunt, ex opere lateritio vel gypso constructum) saltem secundum eam partem, quâ calicem sustentat, uti fit in Altari portatili, quod plerumque ligneis asseribus inclusum est. 2. *Capacitas*: ut scilicet tam magnum sit, ut Hostiam & majorem partem Calicis tempore Consecrationis tenere possit. Ita Gavant. 1. p. tit. 20. 3. *Sanctitas*, ut scilicet ab Episcopo, aut certè, ut Pasqualigo decis. moral. 44. & alij apud eundem P. Gobat n. 279. & seq. volunt, per celebrationem Missæ bonâ vel malâ fide factam sit consecratum. Etsi verò aliqui pro sanctitate hac etiam Reliquias Sanctorum necessarias esse putent, Suarez tamen d. 81. l. 5. docet, ex usu receptissimo patere, præceptum illud prorsus cessavisse, utpote occasione Hæreticorum duntaxat, qui honorem Reliquiis exhiberi solitum oppugnabant, latum.

V. Q. 5. *Quid ad ornatum necessarium Altaris pertineat?*
 R. Tria præcipuè. 1. *Mappa*, quæ in necessitate simplex, & non benedicta esse potest, uti Tann. d. 5. q. 10. n. 48. Suar. Azor. Tamburinus & alij apud P. Gobat n. 289. docent: extra necessitatem verò triplex, aut certè una duplicata & benedicta esse debet. 2. *Crux*, quæ saltem secundum communio-rem sententiam necessaria est, licet Vasquez d. 233. n. 26. absque peccato etiam veniali sine ea celebrari posse putet, quod etiam P. Gobat n. 269. approbat, si nequeat facile haberi, etiam si quis ex devotione tantum celebrare velit. Multò minùs verò Sacerdos scrupulum habere debet, si nudam Crucem sine Crucifixi imagine habeat, quia hanc sufficere Suar. Vasq. Dicastillo, & plures alij contra Layman. Gavant. & ipsum Cæremoniale Episcoporum docent, eò quòd Missale de sola Cruce loquatur, & Sacerdoti Caravacæ Celebranti Crucem sine imagine Angeli attulerint. Imò Tamburinus l. 1. c. 6. etiam Cruce vel Crucifixo in pariete aut tabula ad latus depicto contentus est. Dignior quæstio est, an in Altari, in quo Ven. Sacramentum asservatur, Crucifixus collocari debeat? quæ quidem quæstio dupliciter formari potest; vel enim Sacramentum in Arca clausum tenetur, & tunc rectè probat Gavantus p. 1. tit. 20. litt. V. in Altari ponendam esse Crucem, tum ob alias rationes ab ipso allatas, tum vel maximè ob Rubricas Missalis, in quibus tit. 4. n. 6. in Missa solemnè celebratâ in loco, ubi Sacramentum asservatur,

varatur, jubetur Sacerdos ter Crucem incensare, adeoque supponunt Rubricæ Crucem adesse. Vel publicè expositum prostat, & tunc rectius dicitur cum Jordane, Tamburino & aliis abesse debere Crucem, uti consuetudo etiam Ecclesiæ Lateranensis probat, quemadmodum citati Authores testantur. Unde malè citatur à Neoterico quodam Authore pro Sententia Crucem adesse debere asserente Gavantus l. supra cit. cum in illo loco tantum de Ven. Sacramento clauso loquatur; quando prostat verò, expressè p. 2. tit. 14. n. 6. dicat, abesse Crucem debere 3. *Lumen*: sine quo, teste Suarez d. 81. f. 6. omnes Theologi sentiunt, non licitum esse sacrificare; atque adeò, si ante Consecrationem lumen extingueretur, & aliud haberi non posset, Missam continuari absque peccato mortali non posse, etiamsi Viaticum pro moribundo consecrandum foret, uti expressè docent Fagund. p. 22. c. 22. & Quintanaduenn. apud Busenbaum l. 6. c. 3. du. 3. n. 11. Licet autem Rubrica duo Candelabra cum candelis accensis præscribat, non desunt tamen probati Authores, ut Dicastillo, Tamburinus, Layman, Azor & alij, qui in necessitate unicum lumen ex oleo vel sebo sufficere contendunt.

VI. Q. 6. *Quid ad Ornatum accidentalem Altaris pertineat?* R. sequentia ferè. 1. *Pallium*, sive *Antependium*, ut vulgò vocatur, quod etsi ex lino, serico, vel alia simili materia esse conveniat, usus tamen approbat, ob paupertatem vel aliam justam causam posse tolerari etiam ex pictis asseribus, aut aliâ communi materiâ factum, teste P. Gobat n. 290. Imò Gavantus tit. 20. litt. T. etiam sine eo celebrari posse asserit, si Altare Auro, vel Lapide pretioso sit ornatum. 2. *Candelabra* aliquot, quorum in Solemnibus Missis, si haberi commodè possint, regulariter sex adhiberi debent, etsi non prohibitum sit plura in Altari collocari, ut ex Rubricis p. 2. tit. 4. n. 5. colligitur. In privatis tamen Missis, nisi aliud ratio Festi exigat, non ultra duas candelas adhibendas esse, etiamsi Vicarij Generales celebrent, S. Congregatio Rituum 7. Aug. anno 1627. decrevit. 3. *Missale* super pulpito aut cussino collocatum, & si fieri possit, etiam tegumento coloris Missæ convenienti ad majorem decorem & reverentiam saltem in majoribus Festis involutum; & Missale quidem Bonacina & alij communiter sub gravi peccato adhiberi de-

bere

bere volunt, contrarium tamen non improbabiler docent Lugo, Dian. Laym. & alij apud Busenb. l. c. n. 5. modò Sacerdos moraliter certus sit, se non erraturum, aut ad hunc ipsum finem Missam in charta descriptam ante se habeat.

4. *Tabella Secretarum*, parva campanula, ampullæ vitreæ vini & aquæ (quas tamen usus probat, ex alia materia fieri posse) cum pelvicula & manutergio mundo.

§. II.

De Vestibus Celebrantis.

I. **Q**UÆSTIO I. *Qua Vestes requirantur ad celebratum Sacerdotem vestiendum?* R. Sex potissimum, scilicet *Humeralis seu Amictus, Alba seu Tunica, Cingulum, Manipulus, Stola, Planeta.* Ex quibus quidem Alba & Planeta sine peccato gravi omitti non possunt unquam, nisi in gravissimo periculo vitæ propriæ, aut salutis alienæ. amittendæ; sine una tamen alterave ex reliquis celebrari posse, vel ad vitandum murmur populi, vel Infirmum communicandum, vel etiam fervorem devotionis, necessitatem audiendi sacri die Festo, acquisitionem stipendij, si non sit dives Sacerdos, probabiliter docent Tamburinus l. c. c. 3. §. 3. q. 5. & alij plures apud P. Gobat n. 351. cc. qui n. 353. addit, posse Sacerdotem in Cinguli defectu ligamina Casulæ, vel ipsam Stolum accipere, quæ etiam pro Manipulo, uti hic vicissim pro Stola, servire potest.

II. **Q.** 2. *Quid in his vestibus præcipuè observandum sit?* R. Tria præcipuè. 1. *Color*, quem Missæ convenientem oportet esse; de quo P. Gobat n. 382. sic loquitur: Rubricæ tit. 18. n. 1. Verbo *Debet* utuntur; sed hoc Verbum non capiunt pauperes Ecclesiæ; nec facile comittetur peccatum grave non parendo huic Rubricæ, nisi scandalum adsit, sicut si die Resurrectionis neglectis, quæ habentur, aut albis, aut rubris Casulis, nigræ adhiberentur. Sed utique quocunque die satius est facere Sacrum in quocunque colore, quàm omittere; nec damno eum, qui adhibet Velum Calicis discolor à Casula. Ita ille. Illud tamen adhuc quæri potest hoc loco, quando mutatio Paramentorum facienda sit? & responderetur, eam in primis Vesperis faciendam esse. Si autem Vesperæ

non